

РАХУНКОВА ПАЛАТА

Затверджено рішенням
Рахункової палати
від 15.05.2018 № 12-3

ЗВІТ

**про результати фінансового аудиту Державного агентства
України з управління зоною відчуження**

Київ 2018

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	3
ПРЕАМБУЛА	5
<i>Визначення рівня суттєвості</i>	<i>7</i>
<i>Оцінка ризиків</i>	<i>8</i>
ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	9
РЕЗЮМЕ АУДИТОРСЬКОГО ВИСНОВКУ	10
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ	12
1.1. Інформація про об'єкт аудиту	12
<i>Стан використання коштів державного бюджету</i>	<i>13</i>
<i>Стан проведення публічних закупівель за кошти державного бюджету</i>	<i>16</i>
1.2. Оцінка внутрішнього контролю, аудиту та ведення бухгалтерського обліку	17
<i>Оцінка стану організації та функціонування внутрішнього контролю та аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження</i>	<i>17</i>
<i>Оцінка стану організації та ведення бухгалтерського обліку</i>	<i>21</i>
2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ	23
2.1. Аудит нефінансових активів	23
<i>Аудит основних засобів</i>	<i>23</i>
<i>Аудит запасів</i>	<i>27</i>
2.2. Аудит обліку на позабалансових рахунках	30
2.3. Аудит розрахунків з оплати праці	31
2.4. Аудит заборгованості	35
2.5. Аудит грошових коштів	36
2.6. Розкриття інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності	37
ВИСНОВКИ	38
ПРОПОЗИЦІЇ	43
Додаток	45

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва установи, законодавчого і нормативного акта
ДАЗВ	Державне агентство України з управління зоною відчуження
ДП ЦОТІЗ	Державне підприємство "Центр організаційного, технічного і інформаційного забезпечення управління зоною відчуження"
Закон № 889	Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу"
Закон № 922	Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII "Про публічні закупівлі"
Закон № 996	Закон України від 16.07.99 № 996 "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні"
Закон про працю	Закон України від 24.03.95 № 108/95 "Про оплату праці"
КЗпП	Кодекс законів про працю України від 10.12.71 № 322-VIII
Методичні рекомендації № 11	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11 (із змінами та доповненнями)
НП(С)БО 101	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності", затверджене наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541
НП(С)БО 121	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби", затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202
НП(С)БО 122	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи", затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202
НП(С)БО 123	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси", затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202
Наказ № 755	Типові форми меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядок їх складання", затверджені наказом Мінфіну від 08.09.2017 № 755

Скорочення	Повна назва установи, законодавчого і нормативного акта
Наказ № 1219	Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219
План рахунків № 611	План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611
План рахунків № 1203	План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 № 1203
Положення № 879	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879
Порядок № 44	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затверджений наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 (у редакції наказу Мінфіну від 07.02.2017 № 44)
Порядок № 1001	Порядок утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001
Постанова № 100	Порядок обчислення середньої заробітної плати, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100
Постанова № 500	Порядок надання державним службовцям матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 500

ПРЕАМБУЛА

Підстави для проведення аудиту: Закон України "Про Рахункову палату" (статті 4 і 7), План роботи Рахункової палати на 2018 рік.

Мета аудиту: перевірка, аналіз та оцінка правильності ведення, повноти обліку та достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо виконання бюджетних програм та цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами в центральному апараті Державного агентства України з управління зоною відчуження.

Предмет аудиту:

- фінансова та бюджетна звітність ДАЗВ за 2017 рік;
- облікова політика ДАЗВ;
- фінансово-господарські операції;
- первинні документи бухгалтерського обліку за 2017 рік;
- договори, укладені ДАЗВ, які виконувались у 2017 році;
- накази та інші розпорядчі документи ДАЗВ за 2017 рік;
- планові документи, якими передбачено використання бюджетних коштів у 2017 році, та порядок їх планування;
- реєстри синтетичного обліку – меморіальні ордери (накопичувальні відомості) за 2017 рік;
- реєстри аналітичного обліку – книги і картки за 2017 рік;
- книга "Журнал-головна" за 2017 рік;
- елементи автоматизації бухгалтерського обліку за 2017 рік;
- інші статистичні та довідкові матеріали, що характеризують стан використання коштів ДАЗВ;
- управлінські рішення ДАЗВ з питань фінансово-господарської діяльності та інших питань, які прийняті для досягнення максимальної економії ресурсів і забезпечення результативності діяльності з виконання власних повноважень;
- система внутрішнього контролю;
- внутрішнє середовище (середовище контролю), тобто існуючі в ДАЗВ процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень щодо їх виконання, правила та принципи управління людськими ресурсами тощо, які спрямовані на забезпечення реалізації законодавчо закріплених за ДАЗВ функцій та завдань з метою досягнення визначеної мети та цілей.

Об'єкт аудиту: Державне агентство України з управління зоною відчуження (центральный апарат).

Початкові обмеження щодо проведення аудиту:

часові: аудитом охоплено 2017 рік;

територіальні: м. Київ.

Усі аудиторські докази зібрані в ході аудиторських процедур, здійснених у ДАЗВ, оцінені з урахуванням визначеного рівня суттєвості.

Аудит здійснювався із застосуванням вибірки елементів у межах генеральної сукупності.

Аудит передбачав виконання аудиторських процедур з метою отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриття інформації у фінансовій та бюджетній звітності, цільового використання бюджетних коштів, а також дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Аудиторський висновок та звіт стосуються повного комплексу фінансової та бюджетної звітності центрального апарату ДАЗВ за 2017 рік, передбаченого Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності"¹ та наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 (у редакції наказу Мінфіну від 07.02.2017 № 44) "Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування"².

Критерії оцінки, які використовувались у ході аудиту:

- *достовірності* – інформація, наведена у звітності щодо надходжень та витрат бюджету, має бути достовірною, тобто не містити викривлень;

- *відповідності* – звітність органів Державної казначейської служби України щодо надходжень та витрат бюджету має відповідати аналогічним даним бухгалтерського обліку ДАЗВ;

- *повноти* – звітність щодо надходжень та витрат бюджету повинна містити інформацію про всі проведені господарські операції, які відображені в бухгалтерському обліку;

- *цільового використання коштів* – кошти державного бюджету використані на цілі, передбачені бюджетними призначеннями, встановленими Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" (із змінами), за напрямками використання бюджетних коштів, визначеними у паспорті бюджетної програми або в порядку використання бюджетних коштів, бюджетними асигнуваннями;

- *законності* – здійснення операцій з бюджетними коштами відбувалось з дотриманням норм законодавства.

Під час проведення аудиту перевірі підлягали твердження:

► Твердження щодо класів операцій та подій у періоді, що перевірявся:

- *повнота* – відображені всі операції та події, які мають бути відображені в звітності;

- *наявність* – операції та події, які відображені у звітності, відбулися та стосуються обраного об'єкта;

- *точність* – суми та інші дані, які стосуються відображених в звітності операцій та подій, відображені належним чином;

- *відсікання* – господарські операції та події, відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони здійснені або виникли;

¹ Затверджено наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541 і зареєстровано Мін'юстом 28.01.2010 за № 103/17398.

² Зареєстровано в Мін'юсті 09.02.2012 за № 196/20509.

- **законність** – господарські операції здійснені на законних підставах, рішення об'єкта аудиту щодо здійснення таких операцій відповідають чинному законодавству;

- **класифікація** – господарські операції та події відображені на відповідних рахунках бухгалтерського обліку за своєю економічною суттю.

► Твердження щодо залишків на статтях балансу на кінець звітного періоду:

- **повнота** – відображені всі активи, зобов'язання, які мають бути відображені в звітності;

- **існування** – активи та зобов'язання існують;

- **оцінка вартості та розподіл** – активи та зобов'язання включено до звітності у відповідних сумах і будь-які остаточні коригування оцінки вартості та розподілу відображені в звітності відповідним чином;

- **права та зобов'язання** – утримання чи контроль прав на активи, зобов'язання є обов'язком установи.

► Твердження щодо подання та розкриття інформації:

- **повнота** – включено розкриття всієї інформації, яка має бути включена до фінансових звітів;

- **існування** – розкриті події, транзакції та інші питання дійсно відбулися;

- **точність та оцінка вартості** – фінансова та інша інформація розкрита достовірно та у необхідному обсязі;

- **наявність, права та зобов'язання** – події, операції та інші питання, інформація про які розкрита, відбулися та стосуються об'єкта аудиту.

Визначення рівня суттєвості

Рівень суттєвості для виявлених порушень і відхилень фінансових показників встановлено з урахуванням факту того, що ДАЗВ є центральним органом виконавчої влади, майно якого є державною власністю, а фінансове забезпечення його діяльності здійснюється з Державного бюджету України.

Суттєвість для фінансової звітності визначено на рівні 1 відс. від валюти балансу (788,5 тис. грн), що становить **7,9 тис. грн, для бюджетної звітності** – на рівні 1 відс. від касових видатків (14 979,2 тис. грн)³, **149,8 тис. гривень**. Зважаючи на ризик невиявлення помилок, та, як наслідок, надання неправильного висновку, для розрахунку розміру вибірки було застосовано **величину робочої суттєвості** (80 відс. суттєвості), яка становила:

- для фінансової звітності – 6,32 тис. гривень;

- для бюджетної звітності – 119,84 тис. гривень.

Обсяг та зміст аудиторських процедур:

Для підтвердження знахідок, тверджень, висновків і рекомендацій щодо сум, відображених у фінансовій та бюджетній звітності, контрольною групою

³ Загальна сума бюджетної звітності ДАЗВ (центрального апарату) за 2017 рік становить 1 178 802,8 тис. грн, з яких 1 163 823,6 тис. грн – касові видатки за КПКВК 2408040 "Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки ЄБРР", які не зараховуються до суми, за якою визначено суттєвість.

отримувались аудиторські докази шляхом застосування процедур по суті з використанням різних технік і методів та урахуванням ідентифікованих ризиків і визначеного рівня суттєвості.

Так, контрольною групою використано принцип вибіркової перевірки наданої інформації, в результаті якої до уваги бралися лише істотні помилки. До звіту включалися тільки помилки, які перевищували **рівень явно незначної помилки 1,2 тис. гривень**⁴.

Для формулювання аудиторського висновку аудиторські докази отримувались за допомогою здійснення таких процедур, як: перевірка, запит, звіряння, огляд, оцінка, опитування, підрахунок, перерахунок, повторне обчислення, порівняння, зіставлення, спостереження, узагальнення та обстеження.

Для оцінки достовірності річної фінансової та бюджетної звітності ДАЗВ здійснено вибірковий аудит щодо: нефінансових активів, запасів і розрахунків з оплати праці. В повному обсязі здійснено аудит дебіторської та кредиторської заборгованості, зобов'язань і грошових коштів.

Оцінка ризиків

Під час попереднього вивчення предмета та об'єкта аудиту та у період проведення аудиту визначено такі **суттєві всеохоплюючі ризики**, зокрема:

- через набрання чинності з 01.01.2017 нових:
 - Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі⁵;
 - стандартів бухгалтерського обліку та внесення змін до діючих раніше (навчання та підвищення кваліфікації працівників служби бухгалтерського обліку не проводились);
 - деяких нормативно-правових актів з ведення бухгалтерського обліку в державному секторі, зокрема: Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219, та Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44 (у редакції наказу Мінфіну від 07.02.2017 № 44);

⁴ Рівень явно незначної помилки визначено контрольною групою під час аудиту як 15,0 відс. від значення суттєвості для фінансової звітності. Відповідно до МС ВОФК 1450 (Д2) "Аудитор може вибрати суму, нижчу від якої викривлення можна вважати явно незначними та їх можна не накопичувати, оскільки аудитор вважає, що накопичення таких сум явно не матиме суттєвого впливу на фінансову звітність". При цьому явно незначними помилками не вважаються помилки, пов'язані з шахрайством або нецільовим використанням коштів.

⁵ Затверджено наказом Мінфіну від 31.12.2013 № 1203 та зареєстровано в Мін'юсті 25.01.2014 за № 161/24938.

► невиконання або свідоме недотримання спеціалістами ДАЗВ прийнятих нормативно-правових актів, що нівелює дієвий внутрішній контроль;

► контрольні заходи щодо звітності ДАЗВ перед її поданням Державній казначейській службі України посадовою особою, яка відповідальна за питання внутрішнього аудиту, не здійснювалися;

► комплексна система автоматизації підприємства⁶ дев'ять місяців працювала без урахування змін законодавчої бази в бухгалтерському обліку.

З метою реагування на всеохоплюючі ризики застосовано відповідні заходи контролю, зокрема, проведення аудиту доручено досвідченим працівникам і застосовано перевірки, як в контрольній групі, так і з боку керівництва департаменту.

Під час аудиту визначено **суттєві специфічні ризики**, зокрема:

- незабезпечення належного контролю за збереженням майна та його належного господарського та бухгалтерського обліку;

- недотримання окремих вимог, встановлених Законом України від 25.12.2015 № 922-VIII "Про публічні закупівлі";

- наявність нетипових операцій⁷ з оплати праці, які не входять до фінансової та бюджетної звітності ДАЗВ.

З метою реагування на визначені суттєві конкретні ризики застосовано відповідні заходи контролю, зокрема, збільшено розмір вибірки та проведено додаткові аудиторські процедури.

ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Відповідальність управлінського персоналу ДАЗВ за фінансову та бюджетну звітність: Керівництво ДАЗВ несе відповідальність за складання фінансової та бюджетної звітності, її достовірне представлення у відповідності із вимогами НП(С)БО 101, а також за цільове використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами та внутрішній контроль, здійснення якого вважає необхідним для забезпечення складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства та помилок.

Відповідальність аудитора:

Контрольна група Рахункової палати провела аудит із застосуванням:

- Методичних рекомендацій з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту, затверджених рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-5;

- міжнародних стандартів вищих органів фінансового контролю (МС ВОФК: 100 "Фундаментальні принципи здійснення аудиту в державному секторі", 200 "Фундаментальні принципи здійснення фінансового аудиту",

⁶ Програмне забезпечення для ведення автоматизованого бухгалтерського обліку.

⁷ Витрати на оплату праці містять доплати особам, які працюють у зоні відчуження, що проводиться у межах виконання бюджетної програми за КПКВК 2501200 "Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" (Мінсоцполітики).

1230 "Аудиторська документація", 1240 "Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності", 1250 "Розгляд законодавчих і нормативних актів при аудиті фінансової звітності", 1260 "Повідомлення інформації з питань аудиту тим, кого наділено найвищими повноваженнями", 1265 "Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу", 1300 "Планування аудиту фінансової звітності", 1315 "Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища", 1320 "Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту", 1330 "Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики", 1450 "Оцінка викривлень, ідентифікованих під час аудиту", 1500 "Аудиторські докази", 1520 "Аналітичні процедури", 1530 "Аудиторська вибірка", 1560 "Подальші події", 1700 "Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності", 1705 "Модифікації думки у звіті незалежного аудитора", 1706 "Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора", 4200 "Керівні принципи аудиту відповідності, що проводиться одночасно з аудитом фінансової звітності") у частині, що не суперечить Конституції та законам України.

Вказані стандарти вимагають дотримання відповідних етичних вимог, а також здійснення планування й проведення аудиту в такий спосіб, щоб отримати достатню впевненість, що фінансова та бюджетна звітність не містять суттєвих викривлень.

РЕЗЮМЕ АУДИТОРСЬКОГО ВИСНОВКУ

Модифікований (умовно-позитивний) висновок

щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат та щодо фінансової та бюджетної звітності

У 2017 році кошти державного бюджету в усіх суттєвих аспектах використані центральним апаратом ДАЗВ на цілі, визначені Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік". Фінансово-господарські операції, переважно, проведені відповідно до вимог нормативно-правових актів, які регулюють використання бюджетних коштів, за виключенням впливу питань, описаних у підставі для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо законності проведених витрат.

Фінансова та бюджетна звітність ДАЗВ станом на 01.01.2018 складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності в рамках звітування згідно з концептуальною основою достовірного подання, сформована з дотриманням вимог, встановлених НП(С)БО 101, за винятком впливу питань, описаних у підставі для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо фінансової і бюджетної звітності, та забезпечує достовірність даних щодо надходжень, витрат бюджетних коштів і правильно визначає фінансовий стан в усіх суттєвих аспектах.

**Підстава для надання модифікованого (умовно-позитивного)
висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат і
щодо фінансової та бюджетної звітності**

1. Під час проведення фінансового аудиту встановлено, що кошти державного бюджету за **КПКВК 2408010** "Керівництво та управління діяльністю у зоні відчуження", **КПКВК 2408040** "Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки ЄБРР", **КПКВК 2408080** "Збереження етнокультурної спадщини регіонів, постраждалих від наслідків Чорнобильської катастрофи", **КПКВК 2408110** "Підтримка екологічно безпечного стану у зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення" використані в повному обсязі, в усіх суттєвих аспектах **на цілі, визначені** Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік".

Водночас аудитом встановлено недотримання вимог:

- Закону № 922 в частині оприлюднення інформації про закупівлі на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель "Prozorro.gov.ua";
- під час вибіркової перевірки встановлено факти нарахування заробітної плати за час відрядження співробітникам ДАЗВ із **недотриманням Закону України від 10.12.2015 № 889-VIII "Про державну службу"**, переплата становила **6,2** тис. гривні.

Зазначене дає підстави для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат.

2. Під час проведення фінансового аудиту встановлено окремі випадки **недотримання вимог** Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі та Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами⁸, Положення № 879 та не враховані положення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 "Основні засоби"⁹, у частині повноти та достовірності висвітлення інформації у Примітках до фінансової звітності.

Загальна сума встановлених порушень становила 94,2 тис. грн, з них сума порушень, що призвела до викривлення фінансової звітності за окремими її статтями – 62,2 тис. грн, але ці порушення на валюту балансу (форми № 1-дс "Баланс") суттєво не вплинули.

Зазначене вище дає підстави для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо фінансової та бюджетної звітності.

⁸ Затверджено наказом Мінфіну від 29.12.2015 № 1219 і зареєстровано в Мін'юсті 16.01.2016 за № 86/28216.

⁹ Стандарт затверджено наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 і зареєстрований в Мін'юсті 01.11.2010 за № 1017/18312.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА АУДИТУ

1.1. Інформація про об'єкт аудиту

Державне агентство України з управління зоною відчуження здійснює свою діяльність згідно з Положенням про Державне агентство України з управління зоною відчуження, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22.10.2014 № 564.

ДАЗВ є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів та який реалізує державну політику у сфері управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, а також здійснює державне управління у сфері поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання і захоронення (далі – поводження з радіоактивними відходами).

Основними завданнями ДАЗВ є:

- реалізація державної політики у сфері управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, а також здійснення державного управління у сфері поводження з радіоактивними відходами;

- внесення на розгляд Міністра екології та природних ресурсів пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, поводження з радіоактивними відходами.

Згідно із випискою з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України від 20.06.2017 місце розміщення юридичної особи визначено за адресою: 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, будинок 26.

Структура і штатний розпис центрального апарату ДАЗВ на 2017 рік затверджені наказом від 30.01.2017 № 11.

Апарат ДАЗВ у 2017 році складався з трьох керівників, одного управління (до складу входили два відділи), одного відділу і восьми секторів – самостійних структурних підрозділів, які здійснювали свою діяльність відповідно до положень про підрозділи, що затверджені наказом Голови ДАЗВ від 29.12.2015 № 143-ОС. В положеннях визначені основні завдання, функції та права, взаємодія та зв'язки з іншими структурними підрозділами. Крім того, до структури включені чотири головні спеціалісти з окремих питань.

Загальна кількість штатних одиниць центрального апарату ДАЗВ на 2017 рік затверджена у кількості 41 одиниця.

До сфери управління ДАЗВ належать 11 підпорядкованих підприємств і установ, серед яких одна корпорація і сім державних підприємств (додаток 1).

Стан використання коштів державного бюджету

Законом України від 21.12.2016 № 1801-VIII "Про Державний бюджет України на 2017 рік", з урахуванням змін¹⁰ та розпорядження Кабінету Міністрів України¹¹ на 2017 рік, ДАЗВ, який визначений відповідальним виконавцем за сімома бюджетними програмами, встановлені бюджетні призначення в загальному обсязі **2 505 049,0 тис. грн**, з них **центральному апарату** за чотирма бюджетними програмами – **1 178 815,6 тис. грн**, або **47,1 відс.**, із яких 879 381,0 тис. грн – асигнування загального фонду державного бюджету та 299 434,6 тис. грн – спеціального. Решта бюджетних призначень (1 326 233,4 тис. грн) передбачена одержувачам коштів – підпорядкованим ДАЗВ підприємствам і організаціям.

Загальне касове виконання в **2017 році** за всіма бюджетними програмами **центрального апарату ДАЗВ становило 100 відсотків**. Так, **касові видатки всього становили 1 178 802,9 тис. грн**, у т. ч. 879 368,3 тис. грн – кошти загального фонду і 299 434,6 тис. грн – спеціального фонду державного бюджету.

Аналіз виконання в 2017 році бюджетних програм, відповідальним виконавцем яких визначено центральний апарат ДАЗВ, наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Виконання в 2017 році бюджетних програм, відповідальним виконавцем яких визначено центральний апарат ДАЗВ

КПКВК	Назва бюджетної програми	Затверджено на рік	Використано за рік	
			касові видатки	% виконання
Загальний фонд				
2408010	Керівництво та управління діяльністю у зоні відчуження	8 453,3	8 441,3	99,9
2408040	Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки ЄБРР	864 389,0	864 389,0	100,0
2408080	Збереження етнокультурної спадщини регіонів, постраждалих від наслідків Чорнобильської катастрофи	134,2	133,5	99,5
2408110	Підтримка екологічно безпечного стану у зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення	6 404,5	6 404,5	100,0
Всього		879 381,0	879 368,3	100,0

тис. грн

¹⁰ Законом України від 13.07.2017 № 2137-VIII "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" видатки загального фонду за КПКВК 2408040 збільшено на 20 000 тис. гривень.

¹¹ Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.12.2017 № 857-р за рахунок залишку коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища, який утворився на 01.01.2017, для сплати в повному обсязі внеску України до Чорнобильського фонду "Укриття" Європейського банку реконструкції та розвитку було виділено кошти спеціального фонду за КПКВК 2408040 в обсязі 299 434,624 тис. гривень.

КПКВК	Назва бюджетної програми	Затверджено на рік	Використано за рік	
			касові видатки	% виконання
Спеціальний фонд				
2408040	Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки ЄБРР	299 434,6	299 434,6	100,0
Разом		1 178 815,6	1 178 802,9	100,0

Найвагомішу частку (98,7 відс.) витрат центрального апарату ДАЗВ займають видатки за КПКВК 2408040 на сплату внеску України до Чорнобильського фонду "Укриття" на реалізацію програми SIP.

Реалізація **державної політики** у сферах управління зоною відчуження і зоною безумовного (обов'язкового) відселення, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему та управління у сфері поводження з радіоактивними відходами на стадії їх довгострокового зберігання і захоронення, здійснюється в рамках фінансування за **КПКВК 2408010**. Зазначена програма передбачена лише для центрального апарату, **видатки за якою становили 8 441,3 тис. грн, з яких 92,7 відс. – витрати на оплату праці та нарахування на неї.**

З метою забезпечення наукового супроводу робіт, що спрямовані на **мінімізацію наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження етнокультурної спадщини Полісся** реалізується бюджетна програма за **КПКВК 2408080**, видатки центрального апарату в складі якої становили **133,5 тис. грн, або 2,9 відс. усіх видатків за програмою (4 615,3 тис. гривень).**

Довідково. Зазначені кошти використані ДАЗВ на оплату послуг Державного спеціалізованого підприємства "Екоцентр" за двома договорами, зокрема: 94,5 тис. грн на оплату послуг з проведення дослідження існуючих меліоративних систем, гідротехнічних споруд, визначення їх технічного стану і придатності для регулювання водного режиму та 39,0 тис. грн – з додаткового радіаційного обстеження частини території зони безумовного (обов'язкового) відселення, яка не увійшла до складу Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника та планується бути визнаною зоною спеціального промислового використання.

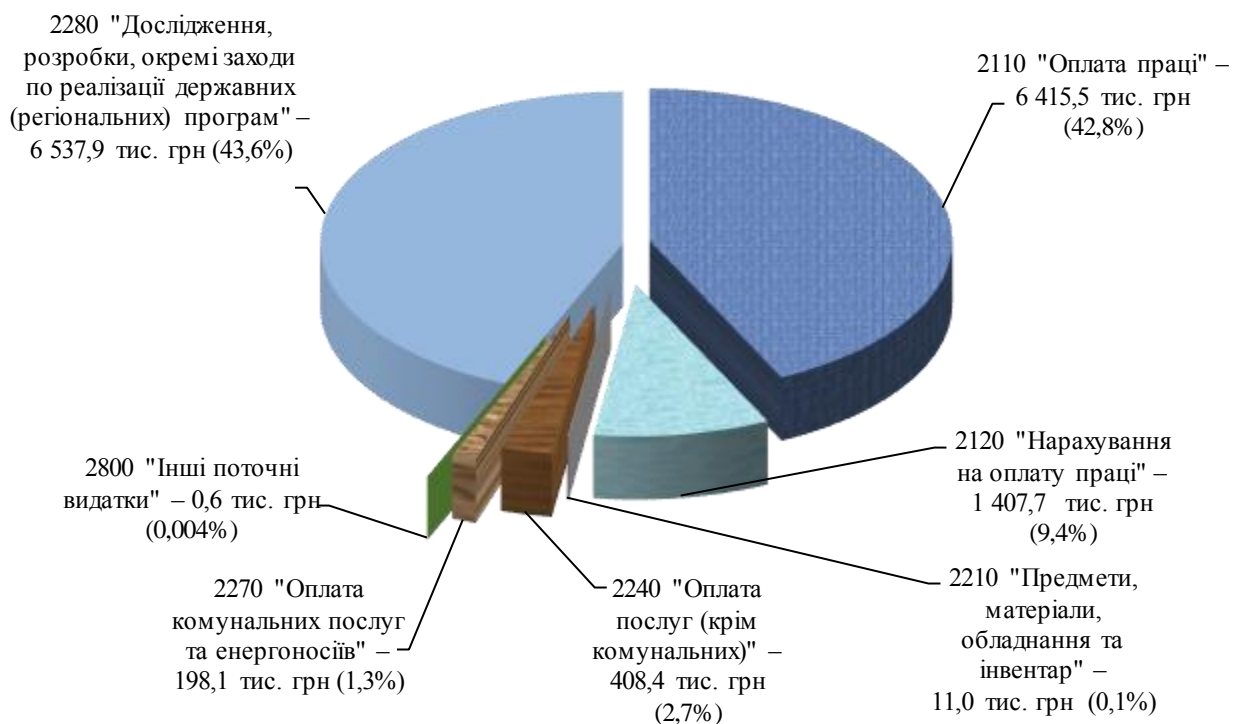
Як зазначено у висновках першої роботи, проведені дослідження наявних меліоративних систем і гідротехнічних споруд (ГТС) на території, яку слід вважати найбільш критичною з точки зору пожежної небезпеки. Визначено їх технічний стан і придатність окремих ГТС для регулювання водного режиму прилеглої території з метою обводнення торфовищ у зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення та як допоміжних заходів при гасінні пожеж. За результатами обстеження виявлено, що технічний стан споруд характеризується як незадовільний: затвори та підйомне обладнання демонтоване, простежуються значні просадки ґрунту навколо споруд, а також руйнування залізобетонних споруд, плити кріплення укосів вкриті мулом та рослинністю.

Висновки другої роботи вказують на тривалість напіврозпаду найважливіших трансуранових радіоактивних елементів (ТУЕ), що обраховується сотнями і тисячами років. Тому продовження роботи над новим зонуванням території повинно враховувати усі відомі та ймовірні ризики від включення в кругообіг радіоізоотопів ТУЕ.

Крім того, з метою посилення бар'єрних функцій зони відчуження, підтримки екологічно безпечного стану у зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення реалізується бюджетна програма за КПКВК 2408110. Видатки центрального апарату у складі зазначеної бюджетної програми становили **6 404,5 тис. грн**, або **1,9 відс.** усіх видатків за програмою (339 015,5 тис. гривень).

Структура видатків центрального апарату ДАЗВ (без урахування видатків за КПКВК 2408040 "Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки ЄБРР") зображена на діаграмі 1.

Діаграма 1. Структура касових видатків ДАЗВ, здійснених в 2017 році

Оплату послуг за КЕКВ 2280 "Дослідження, розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм" здійснено за рахунок видатків за КПКВК 2408080 і КПКВК 2408110.

Довідково. Зазначені кошти ДАЗВ використані на оплату послуг:

- з охорони від пожеж території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення – 6 234,5 тис. грн (11 державний пожежно-рятувальний загін Головного управління державної служби України з надзвичайних ситуацій у Київській області);

- здійснення контролю за дотриманням санітарних (гігієнічних вимог) і технологічних режимів та ветеринарних послуг на території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення – 50,0 тис. грн (Іванківська районна державна лікарня ветеринарної медицини);

- надання окремих послуг у зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення – за двома договорами – 115,0 тис. грн (ДУ "Київський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України", Вишгородський міжрайонний відділ лабораторних досліджень);

- проведення медичних оглядів – 5,0 тис. грн (Державний заклад "Центр спеціалізованої медичної допомоги зони відчуження МОЗУ").

Стан проведення публічних закупівель за кошти державного бюджету

Всього у 2017 році ДАЗВ було укладено 15 договорів на закупівлю товарів та послуг за рахунок коштів державного бюджету загальною вартістю 7 246,3 тис. грн, за якими здійснено касові видатки в обсязі 7 157,3 тис. гривень.

Аналіз зазначених вище договорів і рішень тендерного комітету щодо внесення змін до річного плану закупівель засвідчив, що ДАЗВ у недотримання вимог статей 2, 4 і 10 Закону № 922 допущено неоприлюднення інформації про закупівлі на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель "Prozorro.gov.ua", а саме: не оприлюднені зміни до додатка до річного плану закупівель та обов'язкові звіти про укладення трьох договорів (вартість предмета закупівлі яких перевищує 50,0 тис. гривень).

Довідково. Договір № 19 від 11.12.2017 про надання послуг з проведення дослідження існуючих меліоративних систем, гідротехнічних споруд, визначення їх технічного стану і придатності для регулювання водного режиму з метою обводнення торфовищ у зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення загальною вартістю 94,5 тис. грн та строком надання послуг до 31.12.2017;

Договір № 24 від 19.07.2017 про закупівлю послуг у сфері охорони здоров'я загальною вартістю 74,1 тис. грн та терміном виконання до 31.12.2017;

Договір № 166 від 27.12.2017 на надання послуг з постачання та впровадження програмного забезпечення "Комплексна система автоматизації підприємства "IS-pro" у складі модулів вартістю 50,7 тис. грн та терміном виконання до 31.12.2017.

Крім того, при укладанні 03.05.2017 договору на закупівлю послуг з охорони від пожеж території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення на суму 7 443,7 тис. грн ДАЗВ **не дотримано вимоги частини четвертої статті 35 Закону № 922**, яким визначено, що переговорна процедура закупівлі відміняється замовником у разі, зокрема, непідписання учасником договору про закупівлю у строк 35 днів з дня оприлюднення на веб-порталі Уповноваженого органу з питань закупівель повідомлення про намір укласти договір за результатами застосування переговорної процедури закупівлі.

Оскільки зміни до Річного плану закупівель на 2017 рік, якими передбачено здійснення закупівлі (у березні) послуг пожежних служб на території зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення, затверджено рішенням тендерного комітету від 20.03.2017 № 1, із застосуванням переговорної процедури закупівлі (пункт 2 частини другої статті 35 Закону № 922 "*Відсутність конкуренції (у тому числі з технічних причин) на відповідному ринку, внаслідок чого договір про закупівлю може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи*"), а оголошення про проведення процедури закупівлі розміщено на веб-порталі "Prozorro.gov.ua" 21.03.2017, і в цей же день розміщена інформація про повідомлення щодо наміру укласти договір із 11 ДПРЗ ГУ ДСНС, то зазначений договір необхідно було укласти до **25.04.2017**.

Довідково. Договір є виконаним. Згідно з даними веб-порталу "Prozorro.gov.ua" 03.01.2018 розміщено Звіт про його виконання. Касові видатки за цим договором становили 6 234,5 тис. гривень.

Під час аудиту на голову тендерного комітету складено протокол про адміністративне правопорушення, визначене частиною першою статті 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Рекомендація 1. З метою забезпечення законного використання коштів державного бюджету при проведенні закупівель, ДАЗВ рекомендується вжити заходів, які б унеможливили у майбутньому недотримання вимог Закону України "Про публічні закупівлі".

Таким чином, у 2017 році центральним апаратом ДАЗВ забезпечено цільове 100-відсоткове використання кошторисних призначень за бюджетними програмами. Але, поряд з тим, аудитом встановлено недотримання вимог чинного законодавства при здійсненні закупівлі за державні кошти.

1.2. Оцінка внутрішнього контролю, аудиту та ведення бухгалтерського обліку

Оцінка стану організації та функціонування внутрішнього контролю та аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження

Система внутрішнього контролю ДАЗВ перебуває у процесі розбудови, компоненти якої функціонують та взаємодіють між собою на підставі внутрішніх документів за різними напрямками діяльності.

Аудитом встановлено, що в 2017 році з метою забезпечення внутрішнього контролю за його компонентами в ДАЗВ розроблено та затверджено низку наказів, правил, порядків, положень та посадових інструкцій, спрямованих на:

- планування діяльності установи відповідно до покладених завдань та функцій, управління бюджетними коштами, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової та бюджетної звітності, забезпечення захисту активів від втрат, цільового та ефективного використання бюджетних коштів, аудиторської діяльності тощо;
- виконання функцій і завдань, визначених законодавчими актами та внутрішніми документами ДАЗВ, керівниками структурних підрозділів та його працівниками;
- функціонування системи управління ризиками;
- оцінку функціонування системи внутрішнього контролю.

Однак, як засвідчив аудит, прийняті накази і порядки в окремих випадках **не виконуються, вимоги їх не дотримуються, внаслідок чого не забезпечується** належний внутрішній контроль.

Довідково. У звіті про результати діяльності внутрішнього аудиту ДАЗВ за 2017 рік, поданого до Мініну листом від 19.01.2018 № 01-210/13, наголошено, що існує ряд недоліків внутрішнього контролю, зокрема за компонентами:

- "внутрішнє середовище": відсутність чіткого розуміння єдиної мети та цілей роботи ДАЗВ у колективі; часткове розуміння пріоритетності організаційних процесів і цілей у колективі, що позначається зведенням до мінімуму своєї участі в операційних

процесах; відсутність нормативних актів з утворення служб з аудиторської діяльності на державних підприємствах сфери управління ДАЗВ, через що моніторинг стану внутрішнього контролю не здійснюється належним чином;

- "управління ризиками": відсутність чіткого розуміння більшістю колективу необхідності управління ризиковими сферами діяльності з метою запобігання виникненню негативних наслідків.

З метою побудови ефективної системи внутрішнього контролю та запровадження у діяльності установи системи управління ризиками наказом від 15.08.2016 № 95 затверджено **Порядок управління ризиками у Державному агентстві України з управління зоною відчуження**. Водночас, як засвідчив аудит, **оцінка та визначення ризиків всіма учасниками внутрішнього контролю в 2017 році не здійснювались** і відповідна інформація спеціалісту з питань внутрішнього аудиту не подавалась. У доповідній записці від 27.03.2017 № 2 надано Голові ДАЗВ інформацію про ідентифікацію ризиків, виявлених протягом 2016 року, та пропозиції до плану з реалізації контролю і моніторингу впровадження їх результатів тільки за одним пунктом.

Рекомендація 2. *Враховуючи, що управління ризиками є складовою управління центральним органом виконавчої влади, виконання завдань і функцій здійснюється керівниками всіх рівнів і працівниками, ДАЗВ рекомендується посилити внутрішній контроль та провести оцінку ризиків.*

Слід зазначити, що у 2017 році, за наявності 60 об'єктів внутрішнього аудиту, в структурі та штатному розписі ДАЗВ із загальної штатної чисельності в кількості 41 штатна одиниця передбачено лише одну посаду головного спеціаліста з питань внутрішнього аудиту.

Планами діяльності з внутрішнього аудиту ДАЗВ на 2017 рік передбачено проведення трьох аудитів на підприємствах сфери управління ДАЗВ, з яких проведено два, а один, розпочатий у грудні 2017 року, продовжено на I квартал 2018 року.

Як засвідчив аудит, **наявність лише одного спеціаліста з питань внутрішнього аудиту не забезпечує його належного проведення, а також призводить до невиконання або невчасного виконання затверджених планів діяльності з внутрішнього аудиту.**

Аудитом встановлено, що із недотриманням вимог **Стандартів внутрішнього аудиту** (пункту 2.10 глави 2 розділу III), затверджених наказом Мінфіну від 04.10.2011 № 1247, керівником ДАЗВ не своєчасно затверджено **План заходів внутрішнього аудиту на I півріччя 2017 року – 05.01.2017** (тобто після 16.12.2016) та **План на II півріччя 2017 року – 27.06.2017** (після 15.06.2017).

Рекомендація 3. *З метою забезпечення належного внутрішнього контролю ДАЗВ рекомендується розглянути питання щодо збільшення штатної чисельності спеціалістів з питань внутрішнього аудиту.*

З недотриманням пункту 2 Порядку утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та

бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001, **плани діяльності з внутрішнього аудиту не передбачають** виконання спеціалістом з внутрішнього аудиту заходів із запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності ДАЗВ, що фактично нівелює наявність внутрішнього аудиту в ДАЗВ та збільшує ризики наявності викривлень у фінансовій і бюджетній звітності та незаконного, неефективного і нерезультативного використання бюджетних коштів.

Рекомендація 4. З метою забезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової та бюджетної звітності, ДАЗВ рекомендується забезпечити неухильне виконання вимог пункту 2 Порядку № 1001 та протягом року постійно здійснювати вибіркового внутрішній аудит діяльності ДАЗВ.

Зазначимо, що **оцінка якості внутрішнього аудиту** в ДАЗВ Мінфіном, як це передбачено Порядком № 1001 (пунктом 18), у 2017 році не здійснювалася, а отже рекомендації щодо його удосконалення та усунення недоліків Голові ДАЗВ не надавалися, що посилювало ризики незабезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності.

Рекомендація 5. Мінфіну рекомендується дотримуватись пункту 18 Порядку № 1001 та здійснювати контроль за станом внутрішнього аудиту центральних органів виконавчої влади шляхом оцінки його якості.

Однією з процедур внутрішнього контролю є **інвентаризація**, перевіркою застосування якої в ДАЗВ встановлено окремі випадки недотримання вимог нормативно-правових актів та неналежного документування результатів інвентаризації, що вказує на невиконання Інвентаризаційною комісією функцій, покладених наказом ДАЗВ від 18.10.2017 № 137, та відсутність дієвого внутрішнього контролю.

Так, з недотриманням вимог наказу Мінфіну від 17.06.2015 № 572 "Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації":

- в протоколі інвентаризаційної комісії фактично **зазначено первісну вартість необоротних активів** (1 297,3 тис. грн), а не їх балансову вартість (742,9 тис. грн);

- інвентаризація **оборотних** активів-запасів оформлена в інвентаризаційних описах **необоротних** матеріальних активів.

З недотриманням вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879:

- **протоколи**, в яких наводиться інформація, що вимагається при складанні протоколу інвентаризаційної комісії, **робочими комісіями не склалися** (пункт 2.5 розділу II);

- Інвентаризаційною комісією та робочими інвентаризаційними комісіями ДАЗВ **не перевірялася** правильність присвоєння інвентаризаційних номерів (пункт 1.7 розділу III);

- не внесено до інвентаризаційних описів даних щодо наявних об'єктів, які **не обліковувалися на балансі** ДАЗВ, при цьому безпідставно знаходилися на його орендованій площі (пункти 5 і 6 розділу I, пункт 20 розділу II, підпункт 2.3 пункту 2 розділу III).

Слід зазначити, що під час проведення вибіркової інвентаризації за юридичною адресою ДАЗВ (на вимогу контрольної групи Рахункової палати) встановлена наявність меблів та обладнання, які належать Державному підприємству "Центр організаційного, технічного і інформаційного забезпечення управління зоною відчуження", **за відсутності відповідного договору на відповідальне зберігання або оренду цих нефінансових активів**, акта їх прийняття-передавання та регламентуючих документів щодо розташування цих активів **на площі, яку орендує ДАЗВ**.

***Рекомендація 6.** З метою належного виконання заходів внутрішнього контролю за процедурою інвентаризації, ДАЗВ рекомендується забезпечити дотримання відповідних нормативно-правових актів та належне документування інвентаризаційною комісією результатів інвентаризації.*

Аудитом встановлено, що безпосереднє зберігання активів ДАЗВ відбувається у двох приміщеннях, а саме: **119 об'єктів** балансовою вартістю **284,6 тис. грн** – у м. Києві на бульварі Лесі Українки, 26, і **1 638 об'єктів** (у т. ч. 921 об'єкти – основні засоби балансовою вартістю **458,3 тис. грн**) – у м. Чорнобилі по вул. Радянська, 14.

Наказом ДАЗВ від 04.11.2016 № 115-ОС визначена кількість співробітників (12 осіб), постійним місцем роботи яких значиться зона відчуження за вказаною вище адресою. При цьому будівля у м. **Чорнобилі перебуває на балансі ДСП "Чорнобильський спецкомбінат"**. Водночас аудитом встановлено, що співробітники ДАЗВ використовують декілька приміщень цієї будівлі **без оформлення договору оренди**.

***Довідково.** За інформацією ДАЗВ, на час проведення аудиту, відповідно до Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.09.1998, ДАЗВ здійснюються заходи щодо передання приміщення будівлі за адресою: м. Чорнобиль вул. Радянська, 14, з балансу ДСП "Чорнобильський спецкомбінат" на баланс ДП "ЦОТІЗ". Після завершення процедури з передання ДАЗВ планує звернутися до Регіонального відділення Фонду державного майна по Київській області стосовно передання приміщень, що займають працівники Агентства за цією адресою, в оренду.*

***Рекомендація 7.** З метою належного обліку основних засобів ДАЗВ рекомендується вирішити питання щодо належного документального оформлення приміщень будівлі за адресою: м. Чорнобиль по вул. Радянська, 14, для розміщення співробітників ДАЗВ, зокрема, шляхом укладання відповідного договору оренди.*

ДАЗВ не враховані положення пункту 2 розділу II Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору, затверджених наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11, щодо перебування основних засобів на відповідальному зберіганні у матеріально відповідальних осіб за місцем зберігання. **Матеріальні цінності, що зберігаються за адресою м. Київ, бульвар Лесі Українки, 26, перебувають на відповідальному зберіганні у матеріально відповідальній особі, постійним місцем роботи якої визначено – зона відчуження, м. Чорнобиль, вул. Радянська, 14, як наслідок, фактично втрачається внутрішній контроль за переміщенням та збереженням основних засобів.** Тобто ДАЗВ визначена одна матеріально відповідальна особа за двома адресами.

Рекомендація 8. З метою належного внутрішнього контролю за переміщенням та збереженням основних засобів ДАЗВ рекомендується визначити матеріально відповідальних осіб безпосередньо за місцем зберігання матеріальних цінностей.

Оцінка стану організації та ведення бухгалтерського обліку

Аудитом встановлено, що відповідно до Положення¹² про сектор бухгалтерського обліку та звітності, який очолює завідувач сектору (головний бухгалтер), основними завданнями, зокрема, є ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності ДАЗВ і складання, узагальнення та надання фінансової й статистичної звітності.

Положення про облікову політику затверджено наказом ДАЗВ від 19.10.2015 № 113 (у редакції наказу від 01.06.2017 № 74).

Положення про облікову політику визначає методи оцінки, обліку, процедури та основні принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності, визначені Законом України від 16.07.99 № 996 "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні". У додатку 1 до цього Положення наведено перелік національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та методичних рекомендацій, відповідно до яких ведеться бухгалтерський облік; додатку 2 – порядок відкриття аналітичних рахунків; додатку 3 – перелік рахунків для ведення бухгалтерського обліку в ДАЗВ, з урахуванням окремих бюджетних програм (за КПКВК). Цим Положенням визначено форму ведення бухгалтерського обліку, організацію обліку доходів і витрат, організацію обліку запасів, основних засобів та нематеріальних активів і зобов'язань.

До аудиту також надано наказ ДАЗВ від 26.12.2011 № 115, яким затверджено графік документообігу. Однак **ним не зазначено подання табелів обліку робочого часу для нарахування авансу, що створює ризики допущення помилок при нарахуванні заробітної плати.** Інформацію про це докладніше наведено в розділі "2.3. Аудит розрахунків з оплати праці".

¹² Затверджено наказом ДАЗВ від 29.12.2015 № 143-ос та погоджено державним секретарем Міністерства екології та природних ресурсів Дмитренком Г. В.

На виконання наказу ДАЗВ від 20.02.2017 № 18 "Про проведення інвентаризації статей балансу" утворена інвентаризаційна комісія, яка протягом I кварталу 2017 року здійснила інвентаризацію статей Балансу (форма № 1) станом на 01.01.2017 і залишків субрахунків балансового та рахунків позабалансового обліку книги "Журнал-головна" за 2016 рік, склала Відомість перенесення залишків за субрахунками балансового та рахунками позабалансового обліку.

Слід зазначити, що одним із реєстрів синтетичного обліку ДАЗВ є Головна книга (ведеться вручну), а не книга "Журнал-головна"¹³, форма ведення якого передбачено наказами Мінфіну від 27.07.2000 № 68 "Про затвердження Інструкції про форми меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання" та від 08.09.2017 № 755 "Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання"¹⁴.

Рекомендація 9. *З метою забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку ДАЗВ рекомендується забезпечити дотримання вимог нормативних актів стосовно форм реєстрів синтетичного обліку, зокрема вимог Наказу № 755.*

У протоколі інвентаризаційної комісії, на виконання наказу ДАЗВ від 20.02.2017 № 18, надана пропозиція скласти для балансових та позабалансових рахунків відомість перенесення залишків за субрахунками бухгалтерського обліку бюджетних установ на субрахунки бухгалтерського обліку в державному секторі, форму якої складено та затверджено Головою ДАЗВ.

Крім того, аудитом встановлено, що за лютий 2017 року складено меморіальний ордер № 17, в якому відображено перенесення залишків за субрахунками з Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затвердженого наказом Мінфіну від 26.06.2013 № 611¹⁵, до Плану рахунків № 1203. Сума оборотів за меморіальним ордером № 17 становила 3 062,0 тис. гривень.

При цьому аудит засвідчив, що залишок із субрахунку 641/2 "Розрахунки за податками і зборами в бюджет" (7,6 тис. грн) помилково перенесено на субрахунок 6312/2 "Інші розрахунки з бюджетом", чим не враховано Методичні рекомендації зі співставлення субрахунків бухгалтерського обліку та перенесення залишків, затверджені наказом Мінфіну від 21.12.16 № 1127.

Працівники сектору бухгалтерського обліку та звітності в 2017 році не проходили навчання з питань застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі на семінарах, конференціях або консультаціях для працівників фінансово-бухгалтерських служб бюджетних установ, як це передбачає План заходів щодо модернізації системи

¹³ Далі буде застосовано назва реєстру "книга "Журнал-головна".

¹⁴ Зареєстровано в Мін'юсті 20.11.2017 за № 1416/31284.

¹⁵ Зареєстровано в Мін'юсті 18.07.2013 за № 1214/23746.

бухгалтерського обліку в державному секторі на 2016–2018 роки, затверджений наказом Мінфіну від 28.11.2016 № 1038.

Рекомендація 10. З метою забезпечення належного ведення бухгалтерського обліку ДАЗВ рекомендується організувати працівникам сектору бухгалтерського обліку та звітності навчання з питань застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі на семінарах, конференціях або консультаціях для працівників фінансово-бухгалтерських служб бюджетних установ.

Таким чином, слід зазначити, що створена в ДАЗВ система внутрішнього контролю та організація ведення бухгалтерського обліку протягом 2017 року не функціонувала на належному рівні. Недостатня увага приділялася превентивному контролю.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ РІЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ТА БЮДЖЕТНОЇ ЗВІТНОСТІ

2.1. Аудит нефінансових активів

В Україні з 01.01.2017 введено нові підходи до відображення інформації на рахунках бухгалтерського обліку. Планом рахунків № 1203 до класу 1 "Нефінансові активи" віднесено синтетичні рахунки, що відображають необоротні (зокрема, основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи) та оборотні активи (зокрема, виробничі запаси, інші нефінансові активи). Оскільки не всі нові рахунки повністю відповідають старим (деякі об'єднуються, деякі діляться), суб'єктам державного сектору необхідно, на підставі бухгалтерської довідки з додаванням таблиці відповідності субрахунків або відомості перенесення залишків, здійснити перенесення залишків. Залишки за субрахунками старих класів 1 "Необоротні активи" і 2 "Запаси" необхідно перенести на відповідні рахунки класу 1 "Нефінансові активи" нового Плану рахунків № 1203.

Аудит основних засобів

Аудит основних засобів проведено вибіркоким способом (за місцем розміщення юридичної особи). Крім того, було проведено аналіз наданих реєстрів синтетичного обліку.

Відповідно до форми № 1-дс "Баланс" станом на 01.01.2017 первісна **вартість основних засобів** становила **1 416,7 тис. грн**, протягом 2017 року їхня кількість зменшилася на суму **119,4 тис. грн** і станом на 01.01.2018 первісна **вартість** становила **1 297,3 тис. гривень**.

Інформація щодо результатів аудиту основних засобів ДАЗВ за 2017 рік наведена в табл. 2.

Інформація щодо обліку основних засобів ДАЗВ

тис. грн

Показники	Код рядка	Станом на 01.01.2018		
		дані звітності	дані аудиту	відхилення
Форма № 1-дс "Баланс"				
Основні засоби:	1000	718,2	727,4	+9,2*
первісна (переоцінена) вартість	1001	1 297,3	1 306,5	+9,2*
знос	1002	579,1	579,1	–
Нематеріальні активи:	1020	–	0	–
первісна (переоцінена) вартість	1021	–	49,9	+49,9
знос	1022	–	49,9	+49,9
Форма № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності за 2017 рік"				
I. Основні засоби				
Машини та обладнання	050			
первісна вартість		1 060,4	1 110,3	–
знос		421,7	471,6	–
Інструменти, прилади, інвентар	070			
первісна вартість		31,4	31,4	–
знос		31,4	31,4	–
Інші основні засоби	090			
первісна вартість		49,9	–	–49,9
знос		49,9	–	–49,9
Малоцінні необоротні матеріальні активи	120			
первісна вартість		130,1	130,1	+9,2*
знос		64,0	64,0	–
Білизна, постільні речі, одяг та взуття	130			
первісна вартість		25,4	25,4	–
знос		11,0	11,0	–
Разом	180			
первісна вартість		1 297,3	1 306,5	+9,2*
знос		579,1	579,1	–
II. Нематеріальні активи				
Авторське та суміжне з ним права	200	–	49,9	+49,9

* більш детальна інформація щодо викривлення даних звітності на суму 9,2 тис. грн наведена в підрозділі "Аудит запасів".

Зменшення вартості необоротних активів на суму **119,4 тис. грн** відбулося внаслідок безоплатної передачі (внутрівідомча передача ДП "ЦОТІЗ").

Станом на 01.01.2017 зношеність основних засобів ДАЗВ становила 41,0 відс., станом на 01.01.2018 – 44,6 відсотка.

Аудит засвідчив, що у складі матеріальних активів ДАЗВ на субрахунку 1018 "Інші основні засоби" обліковується програмне забезпечення (ПЗ) – комп'ютерні програми, що належать до об'єктів авторського права та відносяться до нематеріальних активів (у кількості 24 об'єкти), первісною вартістю **49,9 тис. грн**, балансова вартість яких станом на початок та кінець року дорівнювала "0".

ДАЗВ вартість ПЗ віднесено на субрахунок 1018 "Інші основні засоби", який призначений для ведення обліку основних засобів – матеріальних активів, а не на субрахунок 1211 "Авторське та суміжне з ним права" – нематеріальні активи, що є **недотриманням вимог Наказу № 1219**.

Довідково. Відповідно до Наказу № 1219, на субрахунку 1211 "Авторське та суміжне з ним права" ведеться облік авторських прав та суміжних з ним прав суб'єкта державного сектору, у т. ч. комп'ютерні програми.

Таким чином, відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 "Нематеріальні активи"¹⁶, вартість нематеріального активу в сумі 49,9 тис. грн необхідно відображати в розділі II "Нематеріальні активи" (рядок 200) форми № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності"¹⁷. Отже, **зазначене призвело до викривлення фінансової звітності форми № 1-дс "Баланс" (завищено показники за рядками 1000 "Основні засоби", 1001 "Первісна вартість" і 1002 "Знос", та не заповнено рядки 1020 "Нематеріальні активи", 1021 "Первісна вартість" і 1022 "Накопичена амортизація") і форми № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності" (за розділом "Основні засоби" завищено показники рядків 90 "Інші основні засоби", 180 "Разом"; за розділом "Нематеріальні активи" не заповнено рядки 200 "Авторське та суміжне з ним права", 260 "Разом").**

Зважаючи на те, що згадане ПЗ морально застаріле, ДАЗВ має можливість провести списання цього нематеріального активу відповідно до положень Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314.

Рекомендація 11. З метою належного ведення обліку основних засобів ДАЗВ рекомендується забезпечити дотримання вимог НП(С)БО 121, НП(С)БО 122, Наказу № 1219 і Порядку списання об'єктів державної власності.

У серпні 2017 року з балансу ДАЗВ здійснено вибуття основних засобів за рахунок безоплатної передачі активів, відповідно до наказу ДАЗВ від 28.07.2017 № 102, за Актом приймання-передачі від 28.08.2017.

ДАЗВ застосовано **нетипову кореспонденцію** субрахунків бухобліку при відображенні вартості безоплатно переданих за операціями з внутрішнього переміщення в межах органу, уповноваженого управляти об'єктами державної власності, що є **недотриманням вимог пункту 3 розділу VI НП(С)БО 121 і Наказу № 1219:**

➤ **основних засобів**, які обліковувалися за субрахунком 1014, на суму **90,96 тис. грн** (табл. 3);

¹⁶ Затверджено наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202 та зареєстровано в Мін'юсті 01.11.2010 за № 1019/18314.

¹⁷ Затверджено наказом Мінфіну 29.11.2017 № 977, зареєстровано в Мін'юсті 20.12.2017 за № 1539/31407.

Таблиця 3

Застосовування кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку

Відображення операції ДАЗВ		Типова кореспонденція субрахунків	
Дт 5111	Кт 1014 – 9,2 тис. грн	Дт 5512	Кт 5111 – 80,9 тис. грн
Дт 1411	Кт 1014 – 81,7 тис. грн	Дт 5111	Кт 1014 – 90,9 тис. грн
		Дт 1411	Кт 8014 – 0,0 тис. грн*
		Дт 1411	Кт 5511 – 0,8 тис. грн**
		Дт 1411	Кт 5512 – 80,9 тис. грн

* нарахування зносу за липень-серпень 2017 року;

** нараховується амортизація за I–II квартали 2017 року Дт 8014-Кт 1411 з віднесенням її на фінансовий результат звітного періоду Дт 5511-Кт 8014.

Довідково. Із 63 безоплатно переданих об'єктів основних засобів (60 об'єктів з 100-відсотковим зносом) амортизація нараховувалася лише на три передані об'єкти.

► **малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА)**, які обліковувалися за субрахунком 1113, на загальну суму 28,5 тис. грн (табл. 4);

Таблиця 4

Застосовування кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку

Відображення операції ДАЗВ		Типова кореспонденція субрахунків	
Дт 5111	Кт 1113 – 14,2 тис. грн	Дт 5512	Кт 5111 – 14,2 тис. грн
Дт 1412	Кт 1113 – 14,2 тис. грн	Дт 5111	Кт 1113 – 28,5 тис. грн
		Дт 1412	Кт 5512 – 14,2 тис. грн

Довідково. Нарахування амортизації на МНМА здійснюється у розмірі 50,0 відс. – у першому місяці передачі об'єкта до експлуатації та 50,0 відс. – у місяці їх вилучення (списання з балансу). Однак, щоб не передати об'єкт з 100-відсотковим зносом, у межах одного органу управління можливе нарахування решти 50,0 відс. суб'єктом, що отримав МНМА.

Також **нетипова кореспонденція субрахунків** застосована при нарахуванні суми зносу **основних засобів** (табл. 5).

Таблиця 5

Застосовування кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку

Відображення операції ДАЗВ		Типова кореспонденція субрахунків	
Дт 8014	Кт 1411	Дт 8014	Кт 1411
Дт 5111	Кт 8014		

Рекомендація 12. З метою належного ведення синтетичного обліку ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог Наказу № 1219 щодо застосування типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку.

Крім того, аудит засвідчив, що станом на 01.01.2018 на балансі ДАЗВ обліковувалися та використовувалися **170 об'єктів** основних засобів первісною вартістю **197,7 тис. грн** балансова вартість яких дорівнює "0" (100 відсотків зносу). При цьому ДАЗВ не визначало ліквідаційної вартості цих об'єктів, що є **недотриманням вимоги пункту 5 розділу III НП(С)БО 121.**

Довідково. Первісну вартість об'єкта основних засобів, який продовжує використовуватися, необхідно збільшити на суму ліквідаційної вартості без коригування суми зносу (Дт 10 – Кт 5111).

Рекомендація 13. З метою правильності ведення обліку основних засобів, зокрема обліку основних засобів, залишкова вартість яких дорівнює нулю, ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог НП(С)БО 121.

Отже, аудит засвідчив окремі факти використання нетипових кореспонденцій субрахунків при відображенні операцій з передачі активів і нарахування зносу основних засобів, та викривлення при складанні фінансової звітності на загальну суму 40,7 тис. грн, що є недотриманням вимог НП(С)БО 121, НП(С)БО 122 і Наказу № 1219.

Аудит запасів

Відповідно до форми № 1-дс "Баланс" станом на 01.01.2017 вартість запасів становила 33,1 тис. гривень. Протягом 2017 року запаси збільшувались на суму 11,0 тис. грн і зменшувались на суму 5,5 тис. гривень. Станом на 01.01.2018 вартість запасів становила 38,5 тис. гривень.

Інформація щодо результатів аудиту запасів ДАЗВ за 2017 рік наведена в табл. 6.

Таблиця 6

Інформація щодо обліку запасів ДАЗВ

тис. грн

Показники	Код рядка	Станом на 01.01.2018		
		дані звітності	дані аудиту	відхилення
Форма № 1-дс "Баланс"				
Запаси	1050	38,5	32,4	-9,2 +1,8 +1,3
Форма № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності за 2017 рік"				
Сировина і матеріали, балансова вартість	420	24,2	24,2	-
Малоцінні та швидкозношувані предмети, балансова вартість	450	14,3	8,2	-9,2 +1,8 +1,3
Разом, балансова вартість	180	38,5	32,4	-6,1

ДАЗВ станом на 01.01.2018 на субрахунку 1812 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" обліковувалися товарно-матеріальні цінності на загальну суму 9,2 тис. грн, а саме: електрокаміни, сейфи, кондиціонери та інші, які не відносяться до цієї категорії запасів, а фактично є основними засобами та повинні обліковуватися на субрахунку 1113 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", що є недотриманням Плану рахунків № 1203 і неврахуванням Методичних рекомендацій № 11.

Як наслідок, завищено вартість запасів і одночасно занижено основні засоби на 9,2 тис. грн, викривлено фінансову звітність станом на 01.01.2018 (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050 "Запаси", форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядки 450 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" і 500 "Разом").

Довідково. Відповідно до Плану рахунків № 1203 до малоцінних необоротних матеріальних активів належать активи, термін експлуатації яких перевищує один рік, до

малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП) належать предмети, що використовуються не більше одного року або протягом операційного циклу, якщо він більше одного року.

Рекомендація 14. Для забезпечення достовірного обліку запасів ДАЗВ рекомендується забезпечити дотримання вимог Наказу № 1203, при цьому враховувати Методичні рекомендації № 11 "Облік запасів".

Крім того, аудитом вставлено низку порушень, які не перевищують рівня робочої суттєвості.

Так, згідно з Бухгалтерською довідкою до Меморіального ордеру № 6 за січень 2017 року, ДАЗВ здійснено **коригування ПДВ на 1,8 тис. грн** як помилково віднесеного на ціну канцтоварів у 2016 році. Зазначене не відповідає **вимогам Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 "Запаси"**¹⁸ (пункт 8 розділу II) і **не враховує положення Методичних рекомендацій № 11** (пункт 5 розділу II), в яких визначено, що первісною вартістю запасів, які придбані за плату, є собівартість запасів, що включає у т.ч. суму непрямих податків (ПДВ), які не відшкодовуються суб'єктам державного сектору.

Проведена операція призвела до **заниження у 2017 році первісної вартості запасів** за субрахунком 1812 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" та до **викривлення інформації щодо вартості запасів у фінансовій звітності на суму 1,8 тис. грн** (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050 "Запаси" та форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядки 450 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" і 500 "Разом").

У серпні 2017 року з балансу ДАЗВ відбулося вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів за рахунок безоплатної передачі активів, відповідно до наказу ДАЗВ від 28.07.2017 № 102 за Актом приймання-передачі від 28.08.2017.

При відображенні цієї операції ДАЗВ застосовано **нетипову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку Дт 5512–Кт 1812**, а саме, вартість МШП віднесено на результати виконання кошторису, а не відображено витрати, як передбачено типовою кореспонденцією, **чим не дотримано вимоги НП(С)БО 123** (пункт 1 розділу IV) і **Наказу № 1219** (табл. 7).

Таблиця 7

Застосовування кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку			
Відображення операції ДАЗВ		Типова кореспонденція субрахунків	
Дт 5512	Кт 1812	Дт 2711	Кт 1812
		Дт 8013	Кт 2711

¹⁸ Стандарт затверджено наказом Міністерства фінансів від 12.10.2010 № 1202 і зареєстровано в Міністерстві юстиції 01.11.2010 за № 1019/18314

Крім того, Акт списання (типова форма № 3-2¹⁹) переданих товарно-матеріальних цінностей від суб'єкта державного сектору (ДП "ЦОТІЗ"), що їх використав, у ДАЗВ відсутній.

Довідково. Відповідно до пункту 1 розділу IV НП(С)БО 123 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Мінфіну від 13.06.2017 № 571):

- якщо запаси безоплатно передано в межах уповноваженого органу, то балансова вартість таких запасів до їх використання відображається у бухгалтерському обліку як збільшення дебіторської заборгованості (зобов'язань) за розрахунками з внутрішньої безоплатної передачі запасів;

- списання використаних запасів, переданих безоплатно, відображається як збільшення витрат та зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками з внутрішньої безоплатної передачі запасів на підставі акта списання, отриманого від суб'єкта державного сектору, що їх використав.

Тобто ДАЗВ списано запаси на суму **1,3 тис. грн за відсутності підстав** (акта списання), що є **недотриманням** пункту 1 розділу IV НП(С)БО 123. Це призвело до **викривлення** інформації щодо вартості запасів у **фінансовій звітності на суму 1,3 тис. грн** (форми № 1-дс "Баланс" рядок 1050 "Запаси" та форми № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності" рядки 450 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" і 500 "Разом").

У грудні 2017 року ДАЗВ придбано канцтовари на суму **11,0 тис. грн** (з ПДВ). При відображенні цієї операції ДАЗВ **не дотримано вимоги Наказу № 1219** та застосовано **нетипову кореспонденцію** субрахунків – Дт 1812/1 – Кт 6415 – операція з "Оприбуткування запасів, отриманих як гуманітарна (благодійна) допомога, дарунок, безповоротна допомога" (пункт 3.6), замість необхідної Дт 1812/1–Кт 6211 – операція з "Оприбуткування придбаних виробничих запасів та інших нефінансових активів" (пункт 3.1). При цьому зазначені дії не призвели до викривлення фінансової звітності.

Також аудит засвідчив, що ДАЗВ **не врахував положення Методичних рекомендацій № 11** (розділу III "Облік і контроль наявності та руху запасів в місцях їх зберігання") при веденні бухгалтерського обліку запасів, а саме: облік запасів матеріально відповідальною особою не здійснювався.

Рекомендація 15. Для правильності ведення обліку запасів і забезпечення достовірного їх обліку ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог НП(С)БО 123 і Наказу № 1219, враховуючи Методичні рекомендації № 11 "Облік запасів".

Отже, при відображенні операцій з обліку запасів ДАЗВ не дотримано вимоги НП(С)БО 123, Плану рахунків № 1203 та не враховані Методичні рекомендації № 11, що призвело до викривлення вартості запасів у фінансовій звітності на суму 6,1 тис. гривень.

¹⁹ Форма затверджена наказом Державного казначейства від 18.12.2000 № 130 "Про затвердження типових форм обліку та списання запасів бюджетних установ та інструкції про їх складання".

2.2. Аудит обліку на позабалансових рахунках

Аудит залишків на позабалансових рахунках проведено суцільним способом.

Згідно із Примітками до річної звітності за 2017 рік (форма № 5-дс)²⁰ розділу XII "Розшифровка позабалансових рахунків" на позабалансовому обліку ДАЗВ у 2017 році обліковується 59,2 тис. грн за кодом рядка 1311 "Орендовані основні засоби розпорядників бюджетних коштів".

Зазначена сума є залишковою вартістю (експертною) орендованого державного нерухомого майна (нежитлового приміщення) за адресою: м. Київ, бульвар Л. Українки, 26, площею 786,6 м². Дані форми № 5-дс відповідають даним обліку книги "Журнал-голова" за дебетом субрахунку 011 "Орендовані основні засоби" на початок та кінець 2017 року.

Довідково. Відповідно до договору оренди № 7333 від 01.04.2016 із Регіональним відділенням Фонду держмайна України по м. Києву (Орендодавець), ДАЗВ (Орендар) прийняв в строкове платне користування державне нерухоме майно – нежитлові приміщення площею 786,6 м², розміщене за адресою м. Київ, бульв. Л. Українки, 26, на другому поверсі будівлі (реєстраційний номер 02497720.1.АААДДЛ215), що перебуває на балансі Державного підприємства "Український державний науково-дослідний інститут проектування міст "ДІПРОМІСТО" ім. Ю. М. Білокозя (Балансоутримувач), вартість якого визначена в сумі 59,2 тис. грн (Акт оцінки на 31.01.2016). Орендна плата відповідно до договору оренди майна становила 1 грн/рік. Строк чинності договору встановлено 2 роки 11 місяців, тобто з 01.04.2016 до 01.03.2019.

Протягом 2017 року рух активів за субрахунком 011 не проводився, меморіальний ордер № 16 "Накопичувальна відомість позабалансового обліку" не складався.

Під час проведення вибіркової інвентаризації на вимогу контрольної групи Рахункової палати виявлена наявність меблів та обладнання, **які не обліковувалися** ДАЗВ та належали іншій організації – ДП "ЦОТІЗ", за відсутності договору на відповідальне зберігання або оренду цих нефінансових активів. Також відсутні регламентуючі документи щодо розміщення цих нефінансових активів ДП "ЦОТІЗ" на площі, яку орендує ДАЗВ.

Облік зазначених активів, за умови оформлення передачі їх на відповідальне зберігання, необхідно здійснювати на позабалансовому субрахунку 021 "Активи на відповідальному зберіганні розпорядників бюджетних коштів", відповідно до Плану рахунків № 1203.

Рекомендація 16. З метою забезпечення збереження матеріальних цінностей та достовірності бухгалтерського обліку ДАЗВ рекомендується документально оформити розміщення цих нефінансових активів у приміщенні ДАЗВ.

²⁰ Затверджено наказом Мінфіну 29.11.2017 № 977, зареєстровано в Мін'юсті 20.12.2017 за № 1539/31407.

2.3. Аудит розрахунків з оплати праці

Відповідно до Звіту про надходження та використання коштів загального фонду за 2017 рік (форма № 2д) за КПКВК 2408010 видатки на заробітну плату та нарахування на неї становили найбільшу частку видатків – 92,7 відс. (табл. 8).

З метою перевірки повноти відображення даних про оплату праці в Звіті про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) за 2017 рік контрольною групою Рахункової палати здійснено аналітичні процедури порівняння даних, відображених в обліку та бюджетній звітності.

Таблиця 8

Інформація щодо видатків на оплату праці

тис. грн

Показник	Затверджено	Касові видатки	Фактичні видатки
КЕКВ 2111 "Заробітна плата"	6 415,50	6 415,50	6 415,50
КЕКВ 2120 "Нарахування на оплату праці"	1 411,40	1 407,68	1 407,68
Всього	7 826,90	7 823,18	7 823,18

Аудитом встановлено, що дебіторська заборгованість з **допомоги по тимчасовій непрацездатності** в сумі 1,1 тис. грн відображена у формі № 1-дс "Баланс" у рядку 1150 "Інша поточна дебіторська заборгованість", а не у рядку 1140 "Поточна заборгованість за розрахунками із соціального страхування". А кредиторська заборгованість з **допомоги по тимчасовій непрацездатності** (1,1 тис. грн) – у рядку 1575 "Інші поточні зобов'язання", замість рядка 1560 "Поточні зобов'язання за розрахунками з оплати праці". Тим самим **не дотримано Порядку заповнення форм фінансової звітності** в державному секторі, затвердженого наказом Мінфіну від 28.02.2017 № 307 (далі – Порядок заповнення форм фінансової звітності) і НП(С)БО 101).

Рекомендація 17. З метою забезпечення достовірності фінансової звітності ДАЗВ рекомендується чітко дотримуватись Порядку заповнення форм фінансової звітності та НП(С)БО 101 під час її складання.

Аудитом встановлено, що дані форми № 1-дс "Баланс" щодо залишків дебіторської та кредиторської заборгованості станом на початок та кінець року відповідають даним книги "Журнал-головна".

Синтетичний облік операцій з оплати праці в ДАЗВ здійснюється в регістрах синтетичного обліку – меморіальному ордері № 5 "Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій" і у книзі "Журнал-головна". Для нарахування заробітної плати використовується комп'ютерна програма "Комплексна система автоматизації підприємства "IS-pro" (далі – КП "IS-pro").

У той же час книга "Журнал-головна" складається сектором бухгалтерського обліку та звітності (далі – Сектор БО) вручну, а не формується за допомогою КП "IS-pro".

Перевірка узгодженості даних реєстрів бухгалтерського обліку за операціями з оплати праці з даними фінансової та бюджетної звітності **відхилень не виявила.**

Разом з тим аудит засвідчив окремі **факти застосування нетипової кореспонденції субрахунків** при відображенні нарахування допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю за рахунок Фонду соціального страхування та надходжень на рахунки ДАЗВ грошових коштів для виплати цієї допомоги, **ведення обліку розрахунків за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю** здійснювалося не на субрахунку 2114 "Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування", а на субрахунку 6416 "Розрахунки за страхуванням", що є **недотриманням вимог Наказу № 1219.**

Водночас це не призвело до викривлення показників фінансової й бюджетної звітності та на момент завершення аудиту зазначена неузгодженість виправлена.

***Рекомендація 18.** З метою запобігання викривленню фінансової звітності ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог Наказу № 1219.*

Аудит засвідчив, що у 2017 році ДАЗВ керувався положеннями **Колективного договору** на 2012–2013 роки. При цьому протягом 2014–2017 років колективний договір не переглядався, чим не дотримано вимоги пункту 1.10 розділу 1 колективного договору, де зазначено, що зміни і доповнення вносяться в обов'язковому порядку в зв'язку із змінами чинного законодавства з питань соціально-трудових відносин. Також не дотримані вимоги **статті 1 Закону України від 01.07.1993 № 3356-ХІІ "Про колективні договори і угоди"** і **статей 11 і 12 Кодексу законів про працю України**²¹.

***Довідково.** З 01.05.2016 набрав чинності Закон № 889, яким суттєво змінено умови оплати праці державних службовців.*

***Рекомендація 19.** З метою дотримання чинного законодавства з питань соціально-трудових відносин ДАЗВ рекомендується переглянути та актуалізувати Колективний договір.*

Гранична чисельність ДАЗВ на 2017 рік встановлена **штатним розписом на 2017 рік** у кількості **41 штатної одиниці** з фондом заробітної плати **281,6 тис. гривень**. Зміни до штатного розпису протягом 2017 року не вносились.

Станом на 01.01.2017 в ДАЗВ працювало 34 працівники, протягом 2017 року звільнено дві особи та прийнято на роботу шість осіб.

До перевірки розрахунків з оплати праці надано штатні розписи, таблиці використання робочого часу (далі – таблиць), розрахункові відомості, накази та інші документи, які регулюють питання організації та оплати праці.

Наказом ДАЗВ від 30.12.2016 № 154 затверджене Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання державних службовців апарату ДАЗВ (далі –

²¹ Від 10.12.1971 № 322-VIII.

Положення про оплату праці ДАЗВ), яким визначений порядок встановлення доплат та надбавок (зокрема, надбавки за інтенсивність та за виконання особливо важливої роботи). Водночас аудитом встановлено, що **Положенням** про оплату праці ДАЗВ **не визначено:** порядку подання пропозицій щодо встановлення надбавок за інтенсивність праці; строків подання таких пропозицій; відповідального підрозділу за підготовку та дати затвердження наказу на призначення надбавки.

***Рекомендація 20.** З метою встановлення прозорого механізму призначення стимулюючих доплат та надбавок працівникам ДАЗВ рекомендується переглянути Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання.*

Перевірку розрахунків з оплати праці здійснено вибіркоким способом із застосуванням методу *простої випадкової вибірки*.

Вимоги до встановлення обліку робочого часу працівників ДАЗВ визначені наказом від 25.02.2014 № 25, яким затверджено *Інструкцію з обліку робочого часу ДАЗВ* (далі – Інструкція) і форму табеля.

Протягом 2017 року заробітна плата за першу половину місяця нараховувалася та виплачувався Сектором БО за відсутності первинної облікової документації з обліку робочого часу – табеля за першу половину місяця, що є **недотриманням частини першої статті 9 Закону № 996**. Це сталося через невизначення в Інструкції строку складання та подання до Сектору БО табелів за першу половину місяця.

Довідково. Наказом ДАЗВ від 03.04.2018 № 79 внесені зміни до Інструкції та визначено строк складання та подання до Сектору БО табеля за першу половину місяця.

Вибірковою перевіркою **правильності відображення відпрацьованого часу в табелях** встановлені випадки, коли кількість днів, за які нарахована заробітна плата, в розрахункових відомостях, не відповідає даним обліку робочого часу в табелях. При цьому **коригуючі табелі** у встановлених випадках **не складались, що є недотриманням пункту 1.8. Інструкції**.

Зазначене свідчить про неналежний рівень обліку використання робочого часу відповідальними особами та недостатній рівень контролю головним спеціалістом з управління персоналом за його обліком, чим **не дотримано вимог пунктів 3 і 4 наказу ДАЗВ від 25.02.2014 № 25 та розділу 4 Інструкції**. Зазначене створює ризики допущення помилок Сектором БО при **нарахуванні заробітної плати**.

Вибірковою перевіркою правильності та своєчасності призначення надбавок за вислугу років встановлено, що **накази про встановлення надбавок за вислугу років затверджувались пізніше за набуте право на їх збільшення**, що свідчить про **недотримання** головним спеціалістом з управління персоналом **пунктів 2.24 і 2.31 посадової інструкції**, відповідно до яких він обчислює стаж роботи та державної служби і здійснює контроль за встановленням надбавок за вислугу років.

***Рекомендація 21.** З метою встановлення дієвого контролю за обліком робочого часу, недопущення помилок при нарахуванні заробітної плати, а*

також правильного і своєчасного встановлення надбавок, ДАЗВ рекомендується забезпечити дотримання його відповідальними працівниками вимог наказу від 25.02.2014 № 25 та головним спеціалістом з управління персоналом – посадової інструкції.

Перевірку розрахунків з оплати праці здійснено вибіркоким способом із застосуванням методу простої випадкової вибірки. Вибіркою охоплено 80 відс. працівників. Відсоток вибірки було збільшено порівняно з плановим (30 відс.) через встановлення у ході аудиту **відсутності внутрішнього контролю**.

Вибірковою перевіркою нарахування заробітної плати виявлені випадки **невірного нарахування заробітної плати на час відрядження та матеріальної допомоги на оздоровлення**, а саме:

- надлишково нарахована заробітна плата на час відрядження у сумі **6,2 тис. грн** (14 працівникам);
- недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення у сумі **25,8 тис. грн** (12 працівникам).

Так, перевіркою **нарахування заробітної плати на час відрядження** встановлено, що в порушення **Закону № 889** (частини 5 статті 42) протягом січня-вересня 2017 року 14 працівникам ДАЗВ за час відрядження нарахована середня заробітна плата, а не звичайна, тобто **надлишково нарахована заробітна плата за час відрядження у загальній сумі 6,2 тис. гривень**. За поясненням головного бухгалтера, до виникнення такої помилки призвело некоректне налаштування КП "IS-pro", що було виправлено 27.09.2017. Однак перерахунок заробітної плати не здійснено.

Одночасно, оплата праці за час перебування у відрядженнях, які завершувались у місяці, наступному за звітним, нараховувалась та виплачувалась з розрахунку всього терміну відрядження, тобто авансом, в порушення статті 1 Закону України від 24.03.95 № 108/95 "Про оплату праці" та КЗпП (статті 94).

Рекомендація 22. З метою недопущення помилок при нарахуванні заробітної плати за час відрядження ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог Закону № 889 (частини 5 статті 42), Закону про працю (статті 1) та КЗпП (статті 94).

Перевіркою нарахування **матеріальної допомоги на оздоровлення** виявлено, що при розрахунку середньомісячної заробітної плати не враховувалась доплата особам, які працюють в зоні відчуження, це є **недотриманням пункту 3 розділу 3 постанови Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100 "Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати"**.

Так, **12 державним службовцям недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення на загальну суму 25,8 тис. гривень**.

Рекомендація 23. З метою недопущення порушень законодавства про працю при розрахунку середньої заробітної плати ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог Постанови № 100 (пункту 3 розділу 3).

Перевіркою преміювання державних службовців ДАЗВ встановлено, що 34 працівникам ДАЗВ за серпень виплачена премія по 1 000 грн кожному, без коригування розміру премії залежно від особистого внеску та фактично відпрацьованого часу (без виключення періоду відсутності на роботі через лікарняні, відпустки), що **не відповідає Закону № 889** (частині п'ятій статті 52).

Рекомендація 24. При нарахуванні премій працівникам ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог Закону № 889 (частини п'ятої статті 52).

Аудитом встановлено, що матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань 37 працівникам ДАЗВ призначена не в розмірі середньомісячної заробітної плати, а в розмірі посадового окладу з урахуванням надбавок за ранг та вислугу років, що є **недотриманням Порядку надання державним службовцям матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 500 і розділу 5 Положення про оплату праці ДАЗВ.

Рекомендація 25. При визначенні розміру матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання норм Постанови № 500 і Положення про оплату праці ДАЗВ.

Отже, аудит засвідчив, що ведення обліку розрахунків з оплати праці в окремих випадках здійснювалось із недотриманням Закону № 889 (частини 5 статті 42 і статті 52), Закону № 996 (частини 1 статті 9) і Наказу № 1219.

Під час перевірки виявлено, що при складанні звітності допущено недотримання Порядку заповнення форм фінансової звітності та НП(С)БО 101.

При розрахунках з оплати праці ДАЗВ допущено недотримання вимог статті 1 Закону про оплату праці, статей 11, 12 і 94 КЗпП, статті 1 Закону України "Про колективні договори і угоди", пункту 2 розділу 2 та пункту 3 розділу 3 Постанови № 100 і Постанови № 500, що призвело, зокрема, до надлишкового нарахування заробітної плати в сумі 6,2 тис. грн і недонарахування матеріальної допомоги – 25,8 тис. гривень.

2.4. Аудит заборгованості

У 2017 році на виконання наказу ДАЗВ від 18.10.2017 № 137 проведено інвентаризацію дебіторської та кредиторської заборгованості станом на 01.11.2017, що відображено в протоколі засідання інвентаризаційної комісії від 15.11.2017.

Відповідно до протоколу засідання інвентаризаційної комісії в ДАЗВ станом на 01.11.2017 обліковувалася дебіторська та кредиторська заборгованість на загальну суму **147,4 тис. грн**, яка утворилася за рахунок видатків, передбачених як доплата особам, які працюють у зоні відчуження,

відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2008 № 831 "Про доплати особам, які працюють у зоні відчуження".

За даними звітів про заборгованість за бюджетними коштами (форма № 7д) за КПКВК 2408010, 2408040, 2408080 і 2408110 на початок і на кінець 2017 року дебіторська та кредиторська заборгованість відсутня.

У Довідці про дебіторську та кредиторську заборгованість за операціями, які не відображаються у формі № 7 за 2017 рік, зазначено дебіторську та кредиторську заборгованість на початок року в сумі 51,6 тис. грн, на кінець року – 31,8 тис. гривень. Зазначена заборгованість утворена за рахунок доплат особам, які працюють у зоні відчуження та допомоги по тимчасовій непрацездатності, вагітності і пологах, на поховання (більш детально описано в розділі 2.3. "Аудит розрахунків з оплати праці").

2.5. Аудит грошових коштів

Аудит обліку грошових коштів проведено суцільним способом.

Згідно з наданими додатками 10 до Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів ДАЗВ у 2017 році було відкрито у Державній казначейській службі України п'ять реєстраційних рахунків для проведення операцій із:

- коштами загального фонду державного бюджету за КПКВК 2408010;
- коштами загального фонду державного бюджету – КПКВК 2408040;
- коштами спеціального фонду державного бюджету (інші надходження спеціального фонду) – КПКВК 2408040;
- коштами загального фонду державного бюджету (інші надходження спеціального фонду) – КПКВК 2408080;
- коштами загального фонду державного бюджету – КПКВК 2408110.

Крім того, ДАЗВ відкриті два небюджетні рахунки, а саме:

- для проведення операцій з виплати допомоги у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та додаткових виплат, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 20.09.2005 № 936 "Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету для виконання програм, пов'язаних із соціальним захистом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", що здійснюється за рахунок коштів, перерахованих з Фонду соціального страхування України і Мінсоцполітики;
- для розрахунків з депонентами.

Залишки коштів загального та спеціального фондів державного бюджету на реєстраційних рахунках у Головному управлінні Державної казначейської служби України у Київській області станом на 01.01.2018 відсутні.

Залишок коштів станом на 01.01.2018 на небюджетних рахунках також відсутній.

За грудень 2017 року облік грошових коштів ДАЗВ здійснювався відповідно до Наказу № 755, до грудня 2017 року – за Інструкцією про форми

меморіальних ордерів бюджетних установ та порядок їх складання²².

Згідно зі звітами про надходження та використання коштів загального фонду (форма № 2д) за 2017 рік касові видатки за звітний період становили 879 368,2 тис. грн та Звіту про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду (форма № 4-3д) за 2017 рік – 299 434,64 тис. гривень. Загальна сума касових видатків ДАЗВ у 2017 році становила **1 178 802,8 тис. грн**, що відповідає даним Звіту про фінансові результати за 2017 рік (форма № 2-дс) – стаття "Усього доходів" (код рядка 2200) і Звіту про рух грошових коштів за 2017 рік (форма № 3-дс)²³ статті "Витрати на виконання бюджетних затрат" (код рядка 3100).

Крім того, відповідно до Звіту про рух грошових коштів за 2017 рік (форма № 3-дс), за рядками 3090 "Інші надходження" та 3180 "Інші витрати" відображені кошти в обсязі 509,7 тис. грн, що відповідає даним меморіального ордеру № 3 і книги "Журнал-головна".

2.6. Розкриття інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності

Вимоги до розкриття елементів річної фінансової та бюджетної звітності визначаються **Порядком № 44**, а також національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Відповідно до пункту 4 розділу II **Порядку № 44** розкриття елементів бюджетної звітності здійснюється у Пояснювальній записці (додаток 10) та формах щодо розкриття елементів бюджетної звітності.

Згідно з **НП(С)БО 101** інформація, що підлягає розкриттю, наводиться безпосередньо у фінансовій звітності або у примітках²⁴ до неї.

Аудит зазначив, що інформація, наведена у формах бюджетної звітності (форми № 2д, № 4-3д і № 7д), відповідає даним реєстрів бухгалтерського обліку.

При цьому, як засвідчено аудитом, у розділі I "Основні засоби" Приміток до фінансової звітності за 2017 рік ДАЗВ **не наведено інформації** про діапазон строків корисного використання основних засобів (мінімальні та максимальні), що є **недотриманням вимог** розділу VII "Розкриття інформації про основні засоби у примітках до фінансової звітності" **НП(С)БО 121**.

Рекомендація 26. *З метою розкриття інформації, яка є суттєвою для користувачів фінансової звітності, ДАЗВ рекомендується забезпечити чітке дотримання вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.*

²² Затверджено наказом Держказначейства від 27.07.2000 № 68 та зареєстровано в Мін'юсті 31.08.2000 за № 570/4791.

²³ Форми звітів затверджені наказом Мінфіну від 28.12.2009 № 1541 (із змінами) та зареєстровано в Мін'юсті 28.01.2010 за № 103/17398.

²⁴ Примітки до фінансової звітності – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі.

ВИСНОВКИ

1. У 2017 році центральним апаратом Державного агентства України з управління зоною відчуження забезпечено 100-відсоткове використання кошторисних призначень за бюджетними програмами в обсязі 1 178 802,9 тис. гривень.

Кошти державного бюджету в усіх суттєвих аспектах використані на цілі, визначені Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік".

Фінансово-господарські операції переважно проведені відповідно до вимог нормативно-правових актів, які регулюють використання бюджетних коштів.

Водночас **аудитом встановлено недотримання вимог**, зокрема:

- статей 2, 4 і 10 Закону № 922;
- частини п'ятої статті 42 Закону № 889;
- статті 1 Закону про праці;
- статей 11, 12 і 94 КЗпП;
- статті 1 Закону України від 01.07.93 № 3356-VII "Про колективні договори і угоди".

2. Фінансова та бюджетна звітність ДАЗВ станом на 01.01.2018 складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до застосовної концептуальної основи фінансової звітності в рамках звітування згідно з концептуальною основою достовірного подання, сформована з дотриманням вимог, встановлених НП(С)БО 101 і Порядком № 44.

При цьому під час аудиту встановлено окремі факти недотримання Наказу № 1219. Також не враховано вимог положень НП(С)БО 121 у частині повноти та достовірності висвітлення інформації у формі № 5-дс "Примітки до фінансової звітності".

Загальна сума встановлених порушень становила 94,2 тис. грн, з них обсяг порушень, що призвели до викривлення звітності за окремими її статтями, – 62,2 тис. грн, але ці порушення на валюту балансу (рядок 1300 форми № 1-дс "Баланс") суттєво не вплинули.

Зазначене вище дало підстави аудиторам Рахункової палати для надання модифікованого (умовно-позитивного) висновку щодо дотримання вимог законодавства при здійсненні витрат і щодо фінансової та бюджетної звітності.

3. Створена в ДАЗВ система внутрішнього контролю, як засвідчив аудит, не функціонувала на належному рівні, а саме:

- не забезпечено стовідсоткового виконання відомчих наказів та інших розпорядчих документів, унаслідок чого втрачається належний внутрішній контроль;
- не проведено відповідно до Порядку управління ризиками у ДАЗВ, затвердженого наказом ДАЗВ від 15.08.2016 № 95, оцінки та визначення ризиків усіма учасниками внутрішнього контролю у 2017 році;
- не забезпечено належного проведення внутрішнього аудиту, що створює ризик невиконання або невчасного виконання затверджених планів

діяльності з внутрішнього аудиту, оскільки штатним розписом передбачена лише одна посада спеціаліста з питань внутрішнього аудиту;

- відсутні заходи в планах діяльності з внутрішнього аудиту в частині запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності ДАЗВ;

- не проведено зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в ДАЗВ Мінфіном, а отже, рекомендації щодо його удосконалення та усунення недоліків Голові не надано, що посилює ризики незабезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку та достовірності фінансової і бюджетної звітності.

4. Однією з процедур внутрішнього контролю є інвентаризація. Як засвідчив аудит, **при здійсненні інвентаризації ДАЗВ допущені окремі випадки недотримання вимог наказу Мінфіну від 17.06.2015 № 572 "Про затвердження типових форм для відображення бюджетними установами результатів інвентаризації" і Положення № 879:**

- у протоколі інвентаризаційної комісії фактично зазначено первісну вартість необоротних активів (1 297,3 тис. грн), а не їх балансову вартість (742,9 тис. грн);

- інвентаризація оборотних активів-запасів оформлена в інвентаризаційних описах необоротних матеріальних активів;

- не склалися робочими комісіями протоколи, у яких міститься інформація, що вимагається при складанні протоколу інвентаризаційної комісії (пункт 2.5 розділу II Положення № 879);

- не перевірялася інвентаризаційною комісією та робочими інвентаризаційними комісіями ДАЗВ правильність присвоєння інвентаризаційних номерів (пункт 1.7 розділу III Положення № 879);

- не внесено до інвентаризаційних описів даних щодо наявних об'єктів, які не обліковуються на балансі ДАЗВ, хоча розташовані на його орендованій площі (пункти 5 і 6 розділу I, пункт 20 розділу II, підпункт 2.3 пункту 2 розділу III Положення № 879);

- встановлена наявність меблів та обладнання, яке належить ДП "Центр організаційного, технічного і інформаційного забезпечення управління зоною відчуження", за відсутності відповідного договору на відповідальне зберігання або оренду цих нефінансових активів, акта прийняття-передавання та регламентуючих документів щодо розміщення цих нефінансових активів на площі, яку орендує ДАЗВ;

- встановлено, що активи ДАЗВ безпосередньо зберігаються у двох приміщеннях, які розташовані в м. Києві на бульварі Лесі Українки, 26 (119 об'єктів балансовою вартістю 284,6 тис. грн), а також у м. Чорнобилі на вул. Радянська, 14 (1 638 об'єктів, у т.ч. 921 об'єкт – основні засоби, балансовою вартістю 458,3 тис. гривень).

Приміщення будівлі у Чорнобилі перебуває на балансі ДСП "Чорнобильський спецкомбінат", при цьому співробітники ДАЗВ **використовують приміщення цієї будівлі без оформлення договору оренди.** Водночас наказом ДАЗВ від 04.11.2016 № 115-ОС визначена кількість

співробітників (12 осіб), у яких постійне місце роботи – зона відчуження за вищевказаною адресою.

5. Аудит договорів, укладених у рамках процедури публічних закупівель, і рішень тендерного комітету ДАЗВ щодо внесення змін до річного плану закупівель засвідчив, що **ДАЗВ не оприлюднило інформації про закупівлі на веб-порталі уповноваженого органу з питань закупівель "Prozorro.gov.ua": змін до додатка до річного плану закупівель та обов'язкових звітів про укладення трьох договорів, вартість предмета закупівлі яких перевищує 50,0 тис. грн, що є недотриманням вимог статей 2, 4 і 10 Закону № 922.**

Під час аудиту на голову тендерного комітету складено протокол про адміністративне правопорушення, визначене частиною першою статті 164-14 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

6. Аудит засвідчив окремі факти недотримання ДАЗВ у 2017 році вимог НП(С)БО 122, НП(С)БО 121 і Наказу № 1219 при складанні фінансової звітності, а також використання нетипової кореспонденції субрахунків при відображенні операцій з передачі активів і нарахування зносу основних засобів:

- ДАЗВ вартість програмного забезпечення віднесено на субрахунок 1018, який призначений для ведення обліку основних засобів – матеріальних активів, а не на субрахунок 1211 "Авторське та суміжні з ним права" – нематеріальні активи, що є недотриманням вимог Наказу № 1219. Зазначене призвело до викривлення фінансової звітності форми № 1-дс "Баланс" на суму 49,9 тис. грн (завищено показники за рядками 1000, 1001 і 1002, не заповнено рядки 1020, 1021 і 1022) і форми № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності" (за розділом "Основні засоби" завищено показники рядків 90 "Інші основні засоби", 180 "Разом"; за розділом "Нематеріальні активи" не заповнено рядки 200 "Авторське та суміжне з ним права", 260 "Разом"). При цьому на валюту балансу це порушення не вплинуло;

- під час відображення окремих фінансово-господарських операцій ДАЗВ застосовано нетипову кореспонденцію субрахунків, що є недотриманням положень Наказу № 1219. На показники фінансової звітності ці порушення не вплинули;

- аудитом встановлено, що станом на 01.01.2018 на балансі ДАЗВ обліковувалися та використовувалися 170 об'єктів основних засобів первісною вартістю 197,7 тис. грн, балансова вартість яких дорівнює нулю (100-відсотковий знос). При цьому ДАЗВ не визначено ліквідаційної вартості для цих об'єктів, що є недотриманням вимоги НП(С)БО 121 (пункт 5 розділу III);

- ДАЗВ станом на 01.01.2018 на субрахунку 1812 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" обліковувало товарно-матеріальні цінності на загальну суму 9,2 тис. грн: електрокаміни, сейфи, кондиціонери та інше, що не відносяться до цієї категорії запасів, а є основними засобами і повинні обліковуватися на субрахунку 1113 "Малоцінні необоротні матеріальні активи".

Отже, не дотримано Плану рахунків № 1203 і не враховано Методичних рекомендацій № 11. Як наслідок, завищено вартість запасів і одночасно занижено основні засоби на 9,2 тис. грн, викривлено фінансову звітність станом на 01.01.2018 (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050, форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядки 450 і 500). На валюту балансу це порушення не вплинуло.

7. Аудит засвідчив, що при відображенні операцій з обліку запасів ДАЗВ не дотримано вимог НП(С)БО 123, Плану рахунків № 1203 і не враховано Методичних рекомендацій № 11, що призвело до викривлення вартості запасів у фінансовій звітності.

Зокрема, ДАЗВ здійснено коригування податку на додану вартість у розмірі 1,8 тис. грн, помилково віднесеного на ціну канцтоварів у 2016 році, що не відповідає вимогам П НП(С)БО 123 (пункт 8 розділу II) і не враховує положень пункту 5 розділу II Методичних рекомендацій № 11, в яких визначено, що первісною вартістю запасів, які придбані за плату, є собівартість запасів, що включає у т.ч. суму непрямих податків (ПДВ), які не відшкодовуються суб'єктам державного сектору. **Проведена операція призвела до заниження у 2017 році первісної вартості запасів за субрахунком 1812 і до викривлення інформації про вартість запасів у фінансовій звітності на суму 1,8 тис. грн (форму № 1-дс "Баланс", рядок 1050, форму № 5-дс "Примітки до річної фінансової звітності", рядок 500).**

ДАЗВ за відсутності підстав (акта списання) списано запаси на суму 1,3 тис. грн, що є недотриманням положень НП(С)БО 123 (пункт 1 розділу IV). Це також призвело до викривлення інформації про вартість запасів у фінансовій звітності.

Крім того, ДАЗВ під час відображення окремих фінансово-господарських операцій з обліку запасів застосовано нетипову кореспонденцію субрахунків, що є недотриманням положень **Наказу № 1219.**

Зазначені порушення не перевищують рівня робочої суттєвості, визначеного в сумі 6,32 тис. гривень.

8. Аудитом виявлено несвоєчасне встановлення надбавок за вислугу років, що свідчить про невиконання окремими спеціалістами своїх посадових обов'язків і недостатність внутрішнього контролю.

Під час аудиту також виявлені окремі випадки, коли кількість днів, за які нарахована заробітна плата в розрахункових відомостях, не відповідає даним обліку робочого часу в табелях. При цьому коригуючі табелі не склалися, що є недотриманням пункту 1.8 Інструкції з обліку робочого часу, яка затверджена наказом ДАЗВ від 25.02.2014 № 25, і створює ризики помилок при нарахуванні заробітної плати.

9. Вибірковою перевіркою нарахування заробітної плати виявлені випадки неправильного нарахування заробітної плати за час відрядження та матеріальної допомоги на оздоровлення, зокрема:

- надлишково нарахована заробітна плата за час відрядження в сумі 6,2 тис. грн 14 працівникам;

- недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення в сумі 25,8 тис. грн 12 працівникам.

9.1. У порушення частини п'ятої статті 42 Закону № 889 у 2017 році ДАЗВ через некоректне налаштування програмного забезпечення "IS-pro" надлишково нарахована заробітна плата за час відрядження в сумі 6,2 тис. гривень. У вересні 2017 року програмне забезпечення "IS-pro" налаштували з урахуванням змін чинного законодавства.

Разом з тим зарплата за час перебування у відрядженнях, які завершувались у місяці, наступному за звітним, нараховувалася та виплачувалася з розрахунку всього терміну відрядження, тобто авансом, що є порушенням статті 1 Закону про працю і статті 94 КЗпП.

9.2. Перевірка нарахування матеріальної допомоги на оздоровлення засвідчила: при розрахунку середньомісячної заробітної плати не враховувалася доплата особам, які працюють у зоні відчуження, що є недотриманням пункту 3 розділу 3 Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100.

Так, 12 державним службовцям недонарахована матеріальна допомога на оздоровлення на загальну суму 25,8 тис. гривень.

9.3. Матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань 37 працівникам ДАЗВ призначена не в розмірі середньомісячної заробітної плати, а в розмірі посадового окладу з урахуванням надбавок за ранг і вислугу років, що є недотриманням Порядку надання державним службовцям матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 500, і розділу 5 Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання державних службовців апарату ДАЗВ, затвердженого його наказом від 30.12.2016 № 154.

10. У Положенні про оплату праці та матеріальне стимулювання державних службовців апарату ДАЗВ, затвердженому наказом ДАЗВ від 30.12.2016 № 154, не визначено порядку подання пропозицій встановлення надбавок за інтенсивність праці; строків подання таких пропозицій; відповідального підрозділу за підготовку і строк затвердження наказу про призначення надбавки.

11. У 2017 році ДАЗВ керувалося положеннями колективного договору на 2012–2013 роки. При цьому протягом 2014–2017 років колективний договір не переглядався, що є недотриманням його пункту 1.10 розділу 1, де зазначено: "зміни і доповнення вносяться в обов'язковому порядку у зв'язку із змінами чинного законодавства з питань соціально-трудових відносин". Також не дотримано вимоги статті 1 Закону України "Про колективні договори і угоди" і статей 11 і 12 КЗпП.

12. Під час аудиту встановлені окремі факти недотримання вимог Наказу № 1219: застосовувалася нетипова кореспонденція субрахунків при відображенні нарахування допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю

за рахунок Фонду соціального страхування та надходжень на рахунки ДАЗВ грошових коштів для виплати цієї допомоги.

Крім того, ведення обліку розрахунків за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю ДАЗВ здійснювало не за субрахунком 2114 "Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування", а за субрахунком 6416 "Розрахунки за страхуванням", що є **недотриманням вимог Наказу № 1219**.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Інформацію про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження надіслати **Верховній Раді України**.

2. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України**.

3. Рішення Рахункової палати надіслати **Міністерству екології та природних ресурсів України**.

4. Звіт про результати фінансового аудиту Державного агентства України з управління зоною відчуження і рішення Рахункової палати надіслати **Державному агентству України з управління зоною відчуження і рекомендувати:**

- посилити контроль за виконанням вимог нормативно-правових актів, а також вжити заходів, які б унеможливили їх недотримання у майбутньому;

- розглянути питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб, які допустили порушення та недоліки, встановлені під час аудиту;

- вжити заходів щодо перевірки відповідності осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку та звітності, кваліфікаційним вимогам займаних посад;

- визначити матеріально відповідальних осіб за місцем перебування основних засобів;

- забезпечити:

- ✓ виконання керівниками всіх рівнів і працівниками установи заходів внутрішнього контролю та провести оцінку ризиків відповідно до наказу ДАЗВ від 15.08.2016 № 95;

- ✓ здійснення вибіркового внутрішнього аудиту елементів фінансової звітності протягом року;

- ✓ розгляд питання збільшення штатної чисельності спеціалістів з питань внутрішнього аудиту;

- ✓ проходження навчання працівниками сектору бухгалтерського обліку та звітності з питань застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;

- ✓ неухильне дотримання в роботі нормативно-правових актів і документування інвентаризаційною комісією результатів інвентаризації відповідно до затверджених форм;

- ✓ вирішення питання належного документального оформлення приміщень будівлі, розташованої в м. Чорнобилі на вул. Радянська, 14, зокрема, шляхом укладання відповідного договору оренди;
- ✓ документальне оформлення розташованих у приміщенні ДАЗВ нефінансових активів ДП "ЦОТІЗ";
- ✓ дотримання вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі;
- ✓ перегляд колективного договору та його актуалізацію, як це передбачено статтею 1 Закону України "Про колективні договори і угоди" і статтями 11 і 12 КЗпП;
- ✓ перегляд Положення про оплату праці та матеріальне стимулювання працівників ДАЗВ з метою встановлення прозорого механізму призначення стимулюючих доплат і надбавок;
- ✓ дотримання відповідальними працівниками ДАЗВ вимог Інструкції з обліку робочого часу та головним спеціалістом з управління персоналом своєї посадової інструкції в частині обліку робочого часу, а також правильного і своєчасного встановлення надбавок працівникам ДАЗВ.

Член Рахункової палати

В. П. Богун

Державні підприємства, які належать до сфери управління Державного агентства з управління зоною відчуження

